

Interne notater

STATISTISK SENTRALBYRÅ

90/16

30. april 1990

REFERAT FRA BRUKERSEMINAR

VED KONTOR FOR UTDANNINGS- OG KULTURSTATISTIKK

3. APRIL 1990.

FORORD.

Dette notatet er et referat fra brukerseminaret som kontor for utdannings- og kulturstatistikk holdt i Kongsvinger 3. april 1990.

Deltakere ved seminaret var en del sentrale brukere av SSB's utdanningsstatistikk, som departementer, forskningsinstitusjoner og andre organisasjoner.

I tillegg til selve referatet inneholder dette notatet en innledning om bakgrunnen for seminaret, samt diverse vedlegg.

Notatet er skrevet av Ingunn Monsen, som var hovedreferent under seminaret.

INNHold.

	Side
1. Bakgrunn.....	1
2. Innledning i plenum	2
2.1. Innledning ved kontorleder Paul Inge Severeide	2
2.2. Brukerinnlegg	2
2.2.1. Per O. Aamodt, NAVF's utredningsinstitutt	2
2.2.1.1. Positive forhold ved utdannings- statistikken	3
2.2.1.2. Negative forhold ved utdannings- statistikken	3
2.2.2. Toril Johansson, Utdannings- og forskningsdep	4
2.2.2.1. Positive forhold ved utdannings- statistikken	4
2.2.2.2. Negative forhold ved utdannings- statistikken	5
2.3. Ordet fritt	6
3. Gruppediskusjoner	9
3.1. Gruppe 1 - grunnskole/videregående skole	9
3.2. Gruppe 2 - universiteter og høyskoler	11
3.3. Gruppe 3 - befolkningens høyeste utdanning	13
4. Avslutning i plenum	15
5. Hovedkonklusjoner fra seminaret	18

Vedlegg: 1) Deltakerliste
 2) Plansjer som ble vist under seminaret

REFERAT FRA BRUKERSEMINAR VED KONTOR FOR UTDANNINGS- OG
KULTURSTATISTIKK 3. APRIL 1990.

1. BAKGRUNN FOR SEMINARET.

Kontoret for utdanning og kultur har daglig kontakt med enkeltpersoner og institusjoner som på ulike måter ønsker å nyttiggjøre seg den statistikken kontoret produserer.

Hyppigheten av kontakt varierer, det samme gjør kontorets evne til å tilfredsstille de ønsker og behov som brukerne har. I tillegg er brukerne svært forskjellige når det gjelder å gi uttrykk for behovene.

Dette fører til at den kunnskapen kontoret sitter på om samsvaret mellom produktene og markedet, blir noe ufullstendig og tilfeldig.

Det er ikke realistisk å tro at en skal kunne dekke alle behov for informasjon, men det er likevel viktig å ha god oversikt over de behov for statistikk som finnes i markedet.

Raske endringer i samfunnet rundt oss vil naturlig nok gjenspeiles i endrete behov for statistikk. Det er derfor nødvendig at vi stadig er våkne for signaler utenfra og lar disse få konsekvenser for virksomheten.

Med dette som bakgrunn inviterte kontoret til brukerseminar om utdanningsstatistikken.

Kontorets mål med seminaret var å få en grundigere og mer systematisk kartlegging av statistikkbehovene, og på den måten få svar på hvorvidt vi produserer den statistikken som faktisk etterspørres. Samtidig ønsket vi synspunkter på tilgjengelighet/presentasjon av statistikken.

Et slikt møte har også en annen verdi, nemlig at brukerne gis anledning til å bli bedre kjent med datamaterialet og med de personene som produserer dette.

2. INNLEDNING I PLENUM.

2.1. INNLEDNING VED KONTORLEDER PAUL INGE SEVEREIDE.

Paul Inge Severeide ønsket velkommen, og åpnet med å snakke om bakgrunnen for og formålet med seminaret.

Han understreket hvor viktig det er at SSB som en servicebedrift ikke isolerer seg fra omgivelsene, men har løpende, toveis kontakt med brukerne. Kontakten bør fungere som en korreks til vår statistikkproduksjon. Brukernes signaler bør kunne fortelle i hvor stor grad SSB "treffer" samfunnets behov for statistikk.

Severeide lovte på vegne av kontoret å ikke legge deltakernes synspunkter ned i skuffen og la dem forbli der, men isteden bruke dem aktivt i arbeidet med å forbedre utdanningsstatistikken.

2.2. BRUKERINNLEGG.

2.2.1. PER OLAF AAMODT, NAVF'S UTREDNINGSINSTITUTT.

Aamodt delte inn SSB's data i to grupper:

- 1) Database/beredskapsdata.
- 2) Ferdig bearbejdet data i form av trykte publikasjoner.

Aamodts organisasjon er blant dem som i hovedsak bruker data av den første typen, som underlag for forskning og videre bearbejding i egne prosjekter.

Ifølge Aamodt selv, til tider en kravstor bruker.

Aamodt understreket at kritikken som rettes mot SSB's utdanningsstatistikk i mange tilfelle er svært lite konstruktiv. Mye av kritikken er urettferdig og baserer seg på manglende kunnskap om hvilke muligheter SSB har til å levere opplysninger. Spesielt blir det ofte stilt urealistiske krav til aktualitet.

2.2.1.1. Positive forhold ved utdanningsstatistikken:

Individstatistikken gir unike muligheter til kartlegging og analyse av systemet. Den har god kvalitet, og er godt egnet til å belyse dynamikken i utdanningssystemet.

SSB's utdanningsstatistikk er i dag godt tilpasset NAVF's behov.

En enklere, summarisk statistikk kan være bedre egnet til andre formål, men en vil da miste mange av de mulighetene til bearbeiding/analyse som ligger i individstatistikken.

2.2.1.2. Negative forhold ved utdanningsstatistikken:

Felter der det ønskelig med bedre data:

- Fagvalg i videregående skole. Denne mangelen vil i framtida bli mer alvorlig, ettersom den s.k. Veierødmodellen innføres i allmennfaglig studieretning. Likeså savnes data for sammenheng mellom fagvalg i v.g. skole og hva eleven siden velger av utdanning og yrke.
- Ressursbruk i utdanningssystemet.
- Søkere til høyere utdanning. Beklagelig at statistikken er lagt ned.

Likevel bør ikke SSB nødvendigvis dekke alle behov for utdanningsstatistikk. Ressursmessig er dette heller ikke realistisk.

Utnytting av det innsamlede materialet.

Etter Aamodts mening bør dataene utnyttes langt bedre enn i dag. Dataene blir i altfor liten grad analytisk utnyttet. Framstilling av "intelligente" nøkkeltall som kan bidra til en bedre forståelse av utviklingen i utdanningssystemet, savnes.

Publisering.

Aamodt satte et stort minustegn ved dagens publisering av data. De trykte rapportene gir en altfor dårlig analytisk framstilling. Presentasjonen virker lite gjennomtenkt. Flere tidsrekker, inklusive nøkkeltall, er ønskelig. Dette kan skje gjennom å forbedre den gamle serien Utdanningsstatistikk/Oversikt. Tabellene bør også kunne gjøres

enklere og likevel ha samme informasjonsverdi.

De trykte rapportene gir et dårlig førsteinntrykk av SSB!.

Standardklassifiseringen av utdanning.

Slik SSB's Standard for utdanningsgruppering brukes i publikasjonene, gjør den statistikken svært lite leservennlig. SSB bør i større grad frigjøre seg fra standardklassifiseringen slik at brukerne av statistikkèn lettere kjenner utdanningssystemet igjen.

Prioritering av utdanningsstatistikken:

Aamodt ga uttrykk for at statistikkområdet i dag er altfor lavt prioritert. Etter hans mening kan situasjonen godt karakteriseres ved begrepet "vanskjøtsel".

Utdanningssektoren er svært viktig. For å dekke informasjonsbehovet på området bør kontoret disponere minst 25 årsverk. Istedenfor å øke ressursene på dette området, har SSB gjort det motsatte.

Det ligger et stort ansvar hos brukerne i å rope varsko til en slik utvikling.

2.2.2. TORIL JOHANSSON, UTDANNINGS- OG FORSKN.DEP. (UFD).

Etter Johanssons oppfatning er nok også UFD en "vanskelig" bruker som stiller store krav til SSB.

Departementet har ofte behov for dagsaktuelle tall som SSB ikke kan gi, og må derfor ofte kontakte andre statistikkprodusenter. Tall som de henter inn fra andre vil ikke være offisiell statistikk, og kan være av dårligere kvalitet. Disse forholdene gjør det selvsagt ønskelig med bedre aktualitet på SSB's tall.

2.2.2.1. Positive forhold ved utdanningsstatistikken:

Omfanget av utdanningsstatistikken, samt det faktum at SSB har data på individnivå, er svært verdifullt, og gir enorme muligheter for utnytting av dataene.

Videre setter departementet stor pris på kontorets arbeid med

bedre aktualitet på dataene.

Et annet positivt trekk er at SSB er blitt mer utadrettet og etterhvert viser større interesse for brukernes behov. Ifølge Johansson bør også brukerne tvinges til å bli mer aktive, og til å stille større krav til SSB.

2.2.2.2. Negative forhold ved utdanningsstatistikken:

Aktualitet.

Som nevnt er ikke SSB's aktualitet alltid tilfredsstillende for departementets behov.

Utnytting av materialet.

Det er svært beklagelig at mye av materialet så og si ligger brakk og ikke utnyttes. Områder som det er ønskelig å få belyst er bl.a. sosial utjevning, likestilling og karakterer. SSB kan gjøre mye mer ut av eksisterende materiale!

Behovet for styringsdata.

De sentrale styringsinstansene har et stort behov for bedre data over ressursbruken i sektoren. Dette er et særlig problem p.g.a. koblingen nasjonal styring og desentralisert system, slik som det norske skoleverket.

Definisjoner.

Det trengs en løpende diskusjon om definisjoner og begreper. Bedre systematikk er ønskelig.

Koordinering.

For å unngå unødig dobbeltarbeid bør en få klarere grenseoppgang mellom SSB og brukerne (andre statistikkprodusenter).

Servicenivået i SSB.

Brukerne vil ha klarere retningslinjer for hva de kan vente av SSB. SSB bør aktivt informere om hvilke tjenester som kan utføres med og uten betaling, hva SSB kan tilby av data m.v.

2.3. ORDET FRITT.

Etter de to brukerinnleggene var det åpent for synspunkter og spørsmål fra deltakerne.

Reidar Granli, Utdannings- og forskningsdepartementet.

Ønsket bedre koordinering mellom ulike informasjonssystemer og statistikkprodusenter. Det kommer stadig nye informasjonssystemer på markedet. Som eksempel nevnte Granli GSI (grunnskolen informasjonssystem) og VSI (videregående skoles informasjonssystem).

Det ideelle vil være om disse kan utfylle hverandre, og at en kommer fram til et felles datagrunnlag.

Johan Raaum, Finansdepartementet.

Raaum la vekt på behovet for bedre kontakt internt i SSB, og mellom SSB og brukerne. Dette bør føre til en bedre utnyttning av ressursene.

Siri Hole, Sosialdepartementet/planavd.

Som eksempel på vellykket kobling mellom utdanningsstatistikken og andre andre statistikkområder, trakk Hole fram et prosjekt på personell- og utdanningsstatistikk for helsesektoren som er under utarbeiding. Dette som en reaksjon på at andre seminardeltakere kritiserte utdanningsstatistikken for å være for isolert fra andre områder.

Arnold Havelin, Arbeidsdirektoratet.

Mente at det primære målet med utdanningsstatistikken må være å få fram flyten - bevegelsen - i utdanningssystemet. Dessuten er det viktig å få belyst ressursbruken i sektoren.

Havelin uttrykte ønske om en samlet database med data fra alle produsenter av utdanningsstatistikk. Bedre koordinering er nødvendig.

Natalie Rogoff Ramsøy, Institutt for sosialforskning (INAS).

Ønsket sterkere koblinger mellom utdanningsstatistikken og

andre sektorer av samfunnet. Slik utdanningsstatistikken framstilles i dag, er den for isolert. Ramsøy brukte Severeides artikkel om utdanning i Sosialt Utsyn 1989, som eksempel på en vellykket kobling.

Hun etterlyste også bedre kontakt mellom de ulike avdelingene/kontorene i SSB, med sikte på mer tverrfaglighet.

Harald Hellum, Norsk Undervisningsforbund (NUFO).

Manglende opplysninger om de økonomiske rammebetingelsene i sektoren er alvorlig! Å få tak i slike data byr på store vanskeligheter. SSB bør absolutt sette inn ressurser til å bygge ut dette statistikkområdet.

Einar Lid, NUFO.

Lid la vekt på behovet for samordning, eksempelvis mellom sakkyndige råd som RVO på den ene siden og SSB på den andre.

Lid uttrykte også ønske om data over fag- og kursvalg, noe som er av stor interesse for lærerorganisasjonene.

Videre kom han inn på det nye inntektssystemet for kommunene, som på en måte har skapt en ny virkelighet. I den forbindelse er det stort behov for data som kan si noe om virkning over tid av overgangen fra sentral til desentral økonomisk styring.

Trond Eiliv Hauge, Lærerutdanningsrådet.

Hauge la vekt på at det stadig dukker opp nye statistikkprodusenter og nye databaser på utdanningssektoren. Som en følge av dette blir det stadig mer nødvendig med god dialog med SSB.

Videre nevnte også Hauge behovet for bedre styringsdata.

Hauge ga dessuten uttrykk for en oppfatning av SSB som en grå og kjedelig statistikkprodusent! Hovedårsaken til dette var etter Hauges mening utformingen av publikasjonene.

Per-Jan Thøgersen, skolefaglig avd., Hedmark fylkeskommune.

Thøgersen ønsket bedre utnytting av ELIN-dataene som fylkene leverer til SSB. Som eksempel nevnte Thøgersen grafiske framstillinger på kommune- og regionnivå, som fylkene har nytte av. Slike oppgaver kan best løses av SSB.

Videre kom Thøgersen inn på at voksende kompleksitet i utdanningssystemet gjør at informasjonsbehovet stadig må vurderes.

Også Thøgersen etterlyste bedre samarbeid mellom ulike statistikkprodusenter.

3. GRUPPEDISKUSJONER.

3.1. GRUPPE 1 - GRUNNSKOLE/VIDEREGÅENDE SKOLE.

Torill Vangen orienterte først om den del sentrale forhold ved de to statistikkområdene, som

- omfang
- kjennemerker
- tellingsdatoer
- bearbeidingstider
- publiseringsmåter
- planer framover/problemer

Synspunkter fra gruppa:

A) Grunnskolen.

- * Statistikken over fremmedspråklige elever bør bygges ut. Bl.a. bør den gi bedre hjelp til planlegging av undervisningen for fremmedspråklige elever, gjennom f.eks. kartlegging av elevenes norskkunnskaper.
- * Statistikken bør inneholde informasjon om kostnadene ved integrering av HVPU-klienter i ordinær skole, som hjelpemiddel til planlegging. I denne forbindelse er det også ønskelig å få inn faglig/pedagogiske data for kartlegging av lærernes kompetanse. Det var likevel noe uenighet om hvorvidt innsamling av data om faglig/pedagogisk kompetanse var en naturlig oppgave for SSB.
- * Sterkt ønskelig med data for driftsutgifter i grunnskolen.

B) Videregående skole.

- * I likhet med grunnskolesektoren, bør statistikk over fremmedspråklige elever bygges ut.
- * Som for grunnskolen, trekke inn faglig/pedagogiske data for å kunne belyse lærernes undervisningskompetanse. Spesielt viktig i forbindelse med HVPU-reformen.
- * Bedre data over elevenes valg av fag ønskes, dette kan gi grunnlag for "kompetanse-prognoser".
- * Utnytte opplysninger om søkere til v.g.skoler til å

lage fylkesvise oversikter som fylkeskommunene har behov for. SSB har kompetanse som fylkene ikke har selv, og det er ønske om at slike oversikter lages sentralt.

- * Veierødmodellen: Ønske om gruppering av fagvalgene til "linjevalg" slik at en får mulighet til framstilling av elevenes valg av fag på en systematisk måte. Veierødmodellen opererer ikke selv med noen form for linjedeling, og den store friheten i fagvalg som modellen innebærer, vil bli svært vanskelig å kartlegge uten noen gruppering av fagene.
- * Bedriftsintern opplæring bør kartlegges.

Generelle synspunkter fra gruppa:

- * SSB må tildeles flere ressurser, slik at byrået blir i stand til å imøtekomme flere av brukernes behov.
- * SSB er en naturlig sentral-enhet for innsamling og kobling av statistiske opplysninger.
- * Brukere bør ha lettere tilgang til databaser, resultater m.m.
- * Samarbeidet på tvers i SSB og mellom SSB og andre statistikk-produsenter må bli bedre.

3.2. GRUPPE 2 - UNIVERSITETER OG HØGSKOLER.

Tor Jørgensen orienterte om viktige forhold ved statistikkområdet, som

- omfanget av data
- kjennemerker
- innsamlingsrutiner
- bearbeidingsrutiner
- publisering

Synspunkter fra gruppa:

Klassetrinnsbegrepet.

Departementet bruker ikke klassetrinnsbegrepet på høyere utdanning. Gruppa kom likevel ikke til noen klar konklusjon på hvorvidt inndelingen i klassetrinn bør beholdes for høyere utdanning.

Publisering.

En bør ha mulighet til ulike presentasjonsformer, til ulik tid. Brukerne er svært forskjellige, og har dermed forskjellige behov. Bedre tilpasning til hver enkelt bruker er ønskelig.

Publikasjonene kan bli mer leservennlige. Dette kan pirre nysgjerrigheten og skape større interesse for statistikken.

Det er behov for både tallrekker og analyser (jfr. det som ellers er sagt om bearbeiding og analyse av tallmaterialet).

Omfang av utdanning som skal registreres.

I dag registreres alle som tar en utdanning med varighet på minst 300 undervisningstimer. Spørsmålet om å erstatte denne grensen med en grense på 5 vekttall ble diskutert. Det ble likevel ikke trukket noen konklusjon på hva som gir det beste målet på omfanget av utdanning tatt ved universitet/høgskole. høgskole.

Lærerutdanning.

Enkelte av deltakerne var svært opptatt av at statistikken må si noe mer om innholdet i lærerutdanningen. Bl.a. bør den gi oversikt over 1/2-års og 1/4-års fagenheter som tas innenfor den 3-årige lærerutdanningen. Slike fagenheter registreres i dag bare hvis de tas som etterutdanning.

3.3. GRUPPE 3 - BEFOLKNINGENS HØYESTE UTDANNING (BHU).

Elisabetta Vassenden orienterte om de viktigste forholdene ved BHU-statistikken, som omfang, kjennemerker, oppdatering, sammenliknbarhet m.v.

Vassenden kommenterte også de manglene som SSB selv mener finnes ved statistikkområdet, og om konsekvenser av disse manglene.

P.g.a. at flere av deltakerne hadde relativt lite kjennskap til BHU-statistikken, ble gruppearbeidet til å begynne med mer preget av spørsmål og svar, enn direkte meningsutveksling.

Synspunkter/spørsmål fra gruppa:

- * På spørsmål om hvordan SSB definerer "høyere utdanning" orienterte Vassenden om byråets definisjon av begrepet.
- * Det ble gitt uttrykk for at det måtte være vanskelig å bestemme en persons "høyeste utdanning" i og med de utallige mulighetene for kombinasjon av fag/utdanninger som foreligger i dag. Vassenden forklarte hvordan BHU-statistikken takler problemer som kan oppstå i den forbindelse, slik at BHU-registeret likevel gir et tilfredsstillende bilde av befolkningens utdanningsnivå.
- * Viktig å skille to ulike behov for statistikk:
 - 1) Tverrsnitt av befolkningen, hvordan er utdanningsmengden fordelt i befolkningen, hvordan er aldersfordelingen i ulike bestander o.s.v.
 - 2) Individstatistikk og kartlegging av livsløp til individene (historikk).
- * Manglende opplysninger om innvandreres utdanningsbakgrunn og om nordmenns utdanning i utlandet, er alvorlig. Innvandreres utdanning er spesielt interessant m.h.t. framtidig rekruttering av arbeidskraft.
- * Ønskelig å kunne lese gjennomsnittlig studietid for en gitt utdanning ut av statistikken.

- * På spørsmål fra SSB om BHU-statistikken er for detaljert slik den foreligger i dag, ble det svart at detaljeringsgraden bør beholdes. En bør ta vare på muligheten til å gi svært detaljert informasjon, selv om brukerne kan ha forskjellig behov for detaljeringsgrad.
- * Den videre karrieren til personer med høyere utdanning er ikke godt nok kartlagt. En kobling mellom utdanningsdata og yrkesdata vil gi svært verdifull informasjon.

4. AVSLUTNING I PLENUM.

Den avsluttende delen begynte med en kort rapport fra hver av gruppene (se referat fra del 2), og fortsatte med en åpen meningsutveksling i plenum.

Per Olaf Aamodt, NAVF's utredningsinstitutt.

Aamodt tok for seg spørsmålet om finansiering av kontorets virksomhet. Etter Aamodts mening bør en ikke bli for avhengig av ekstern finansiering, da markedet som kjent kan være svært ustabilt. Kontoret bør i all hovedsak være sikret finansiering over SSB's eget budsjett.

Aamodt kom også inn på presentasjonen av utdanningsstatistikken. Kvaliteten på publikasjonene kan heves betraktelig ved bedre utnytting av materialet i form av analyser m.m. Trolig vil det være gunstig å forenkle publikasjonene noe.

Under seminaret ble muligheten til å se på sammenhengen utdanning-yrke etterlyst. Aamodt foreslo å belyse dette gjennom survey-undersøkelser som supplement til den tradisjonelle statistikken.

Arnold Havelin, Arbeidsdirektoratet.

Havelin ønsket bedre koordinering og klarere arbeidsdeling mellom statistikkprodusentene.

Videre mente Havelin det ville være fornuftig å foreta en analyse av utdanningsstatistikkens brukere, for senere å kunne tilpasse "produktene" bedre til markedet.

Natalie Rogoff Ramsøy, INAS.

Vedrørende innholdet i statistikken: Ramsøy savnet muligheten til livsløps-analyse, mer konkret sammenhengen mellom utdanning og yrkesvalg. I hvor stor grad er utdanningsvalgene tilpasset arbeidsmarkedet, og hvilken nytte har individene av den utdanning de velger? Ifølge Ramsøy bør utdanningsstatistikken gi mulighet til å svare på disse spørsmålene.

Forøvrig mente Ramsøy å observere en viss rivalisering mellom statistikkprodusentene. Dette er det brukerne som taper på!

Nille Lauvås, INAS.

Lauvås ønsket å vite hvem publikasjonene er laget for. Hun hadde inntrykk av at publikasjonene ikke var klart innrettet på noen målgruppe, at de egentlig ikke er fullt ut tilfredsstillende for noen. Publikasjonene risikerer dermed å "falle mellom to stoler".

Einar Lid, NUFO.

Vedrørende presentasjonen av SSB's data: En bør skille mellom ulike typer brukere. På den ene siden forskerne, som gjerne får data gjennom direkte kontakt med SSB, i en skreddersydd form, og på den andre siden publikum/media.

Publikasjonene kan - og bør - gjøres atskillig mer attraktive for den siste kategorien brukere. Publikasjonene kan bli mer leservennlige ved å bruke flere relative størrelser og nøkkeltall. Dette vil gi et bedre bilde av utviklingstrekkene enn dagens framstilling gjør.

Lid ønsket totalt sett et bedre bilde av de kvalitative sidene ved utdanning.

Per-Jan Thøgersen, skolefaglig avd., Hedmark fylkeskommune.

Det parallelle arbeidet som skjer hos statistikkprodusentene er et stort problem. SSB bør kanskje ta initiativ til bedre kontakt og samordning?

Severeide stilte spørsmål om detaljeringsgraden i SSB's utdanningsstatistikk. Hva vil vi evt. tape ved lavere detaljeringsgrad?

Johansson, UFD:

En eventuell beslutning om å samle inn færre data, må være nøye gjennomtenkt.

Ramsøy, INAS:

Datainnsamlingen bør ha det omfanget den har i dag, men presentasjonen kan gjerne være mindre detaljert. Data som ikke

presenteres i de trykte publikasjonene, må ligge i beredskap, slik at de kan gis ut på forespørsel.

Trine Hotvedt, Lærerutdanningsrådet:

Innsamlingen av data bør være minst like omfattende som idag. Data over lærernes utdanning bør bli mer detaljerte. Data som viser lærernes fagsammensetning er et stort savn.

Avslutningsvis pekte Severeide på problemer med innhenting av data. Flere dataleverandører leverer data både sent og med dårlig kvalitet. Dette binder uforholdsmessig store ressurser i SSB. Har brukerne råd å gi i denne sammenhengen?

Flere hadde synspunkter på dette. Momenter som ble nevnt var:

- * Overbevise leverandørene om nytten av god utdanningsstatistikk.
- * Samordning av datainnhenting fra ulike statistikkprodusenter.
- * Holde seminar for dataleverandørene etter samme mønster som brukerseminaret.
- * La dataleverandørene få tilsendt det endelige statistikkproduktet, slik at de ser hva dataene brukes til. I den forbindelse er det spesielt viktig med god presentasjon.

5. HOVEDKONKLUSJONER FRA SEMINARET.

Synspunktene som kom fram på seminaret kan grupperes i følgende temaer:

1. Organisering/arbeidsdeling m.h.t. statistikkinnsamling og -produksjon.
2. Data - hvilke data og hvor mye som skal samles inn, utnyttning, nye områder som det ønskes data på.
3. Presentasjon av data.

5.1. ORGANISERING/ARBEIDSDELING.

- * Det trengs bedre samordning av arbeidet som gjøres hos de ulike statistikkprodusentene. Det forekommer en del dobbeltarbeid. Dette bør unngås.
- * Kontakten og samarbeidet internt i SSB må bli bedre. Andre avdelinger/kontorer har data som berører utdanningsstatistikk, men kommunikasjonen omkring dette er ikke tilfredsstillende.

5.2. INNSAMLING OG UTNYTTING AV DATA.

- * Data om økonomiske rammebetingelser i utdanningssektoren savnes. Dette trengs som styringsredskap.
- * Data om ressursbruk, spesielt om kommuners og fylkers driftsutgifter til undervisningsformål savnes. Spesielt viktig å få belyst i forbindelse med overgang til nytt inntektssystem med rammeoverføringer.
- * Data om lærernes fagsammensetning og undervisningskompetanse. Spesielt viktig i sammenheng med integrering av HVPU-klienter i ordinært skoleverk.
- * Data om elevenes valg av fag og kurs i videregående skole. Dette er sterkt ønskelig p.g.a. innføring av Veierød-modellen i allmennfaglig studieretning.

- * Data om utdanning tatt i utlandet. I dag mangler opplysninger om slik utdanning tatt etter 1. november 1980.
- * Ønskelig med bedre mulighet til livsløpsanalyser. Som eksempel kan nevnes å undersøke sammenhengen mellom utdanning/linje- og fagvalg, og senere yrkeskarriere.
- * Generelt bør en kunne utnytte bedre de dataene som samles inn. Presentasjonen er i dag for mye preget av oppstilling av tallrekker, og har for liten vekt på framstilling av utviklingstrekk over tid.

5.3. PRESENTASJON AV DATA.

- * Publikasjonene bør inneholde flere relative størrelser, flere nøkkeltall og flere tidsserier. Slik dataene presenteres i dag, gir de et svært statisk bilde av situasjonen. Det bør legges mer vekt på å vise utviklingstrekk over tid.
- * Mer grafikk i presentasjonen.
- * Innholdet i publikasjonene er for omfattende. Tabellene bør kunne gjøres enklere. En bør vurdere å ta ut de mest detaljerte og spesielle tabellene. Disse kan eventuelt ligge som beredskap i SSB for spesielt interesserte brukere.
- * En bør være mer fleksibel i forhold til bruk av standarden for utdanningsgruppering. I dag følges denne for slavisk.
- * Ønskelig med mer analyse av dataene. Vi bør ha flere bidrag i publikasjoner som f.eks. Samfunnsspeilet. LITTLESTE temahefter kan også være et verdifullt supplement til NOS-seriene.

DELTAKERLISTE.

<u>NAVN:</u>	<u>ORGANISASJON:</u>
Granli, Reidar	UFD, adm./øk.avd.
Festøy, Helga	UFD, univ./høgskoleavd.
Johansson, Toril	UFD, univ./høgskoleavd.
Jørgensen, Sissel	UFD, univ./høgskoleavd.
Hole, Siri	Sosialdep., planavd.
Kvarme, Inger Johanne	Sosialdep., helseavd
Raaum, Johan	Finansdep., planavd.
Havelin, Arnold	Arbeidsdirektoratet
Reiersen, Marit Skaar	Arbeidsdirektoratet
Nyhus, Einar	Rådet for videregående opplæring (RVO)
Hauge, Trond Eiliv	Lærerutdanningsrådet
Hotvedt, Trine	Lærerutdanningsrådet
Hellum, Harald	NUFO
Lid, Einar	NUFO
Skønberg, Sven Erik	NHO
Holst, Signe	NHO
Engebretsen, Per	AF
Bruaas, Britt	NAVF
Edvartsen, Rolf	NAVF
Henaug, Inger	NAVF
Næss, Terje	NAVF
Aamodt, Per O.	NAVF
Lauvås, Nille	INAS
Ramsøy, Natalie Rogoff	INAS
Johnsen, Wenche	Univ. i Bergen
Strøm, Geir	Univ. i Bergen
Thøgersen, Per Jan	Hedmark fylkeskommune, skolefaglig avd.
Roshauw, Helene	Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste (NSD)
Andreassen, Leif	SSB, GOA - forskningsavd.
Fredriksen, Dennis	SSB, GOA - forskningsavd.

ÅLET MED BRUKERSEMINARET

LEGGE GRUNNLAGET FOR EN BEDRE DANNINGSSTATISTIKK

- HVA HAR VI AV UTDANNINGSDATA ?
- HVILKE UTDANNINGSDATA ER DET BEHOV FOR ?
- HVORDAN PRIORITERE BLANT MANGE DATABEHOV ?
- HVORDAN ØNSKER BRUKERNE AT DATAENE GJØRES TILGJENGELIG ?

LEVERANDØR:
EFFEKTIVE INN-
HENTINGSRUTINER

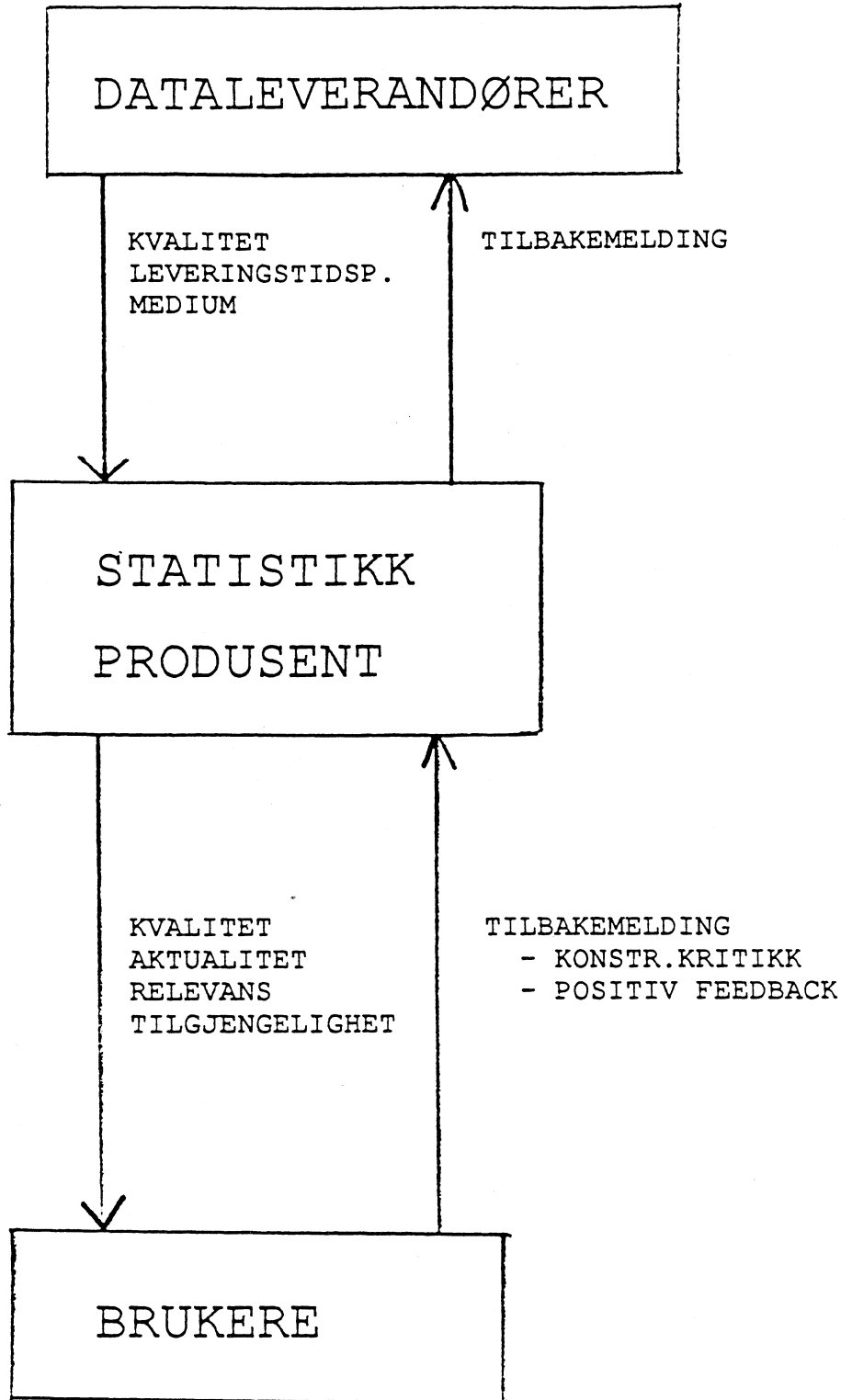
ST.PROD.:
OVERBEVISE OM
NYTTEN AV Å LEV.
GODE DATA

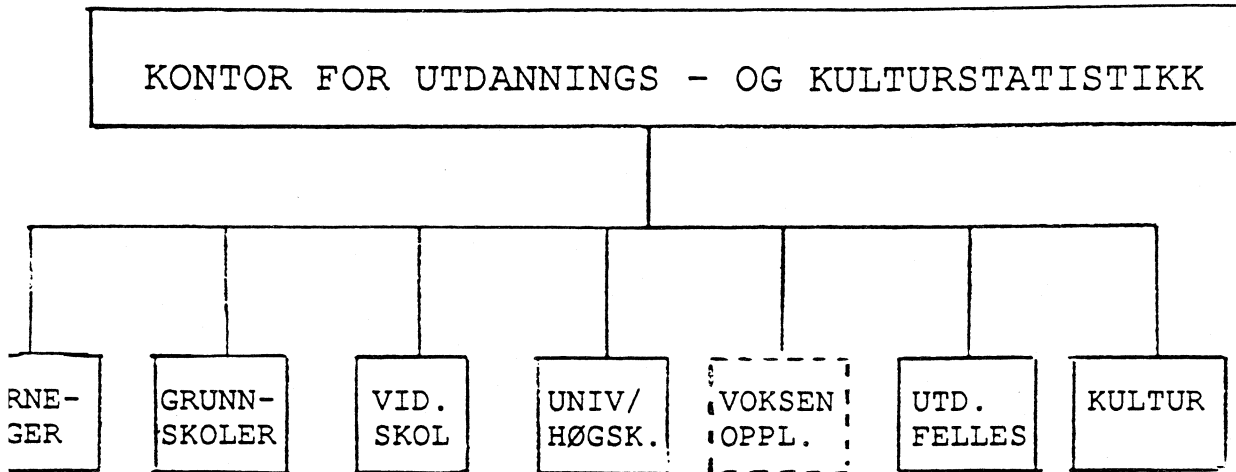
EFFEKTIV

BEARBEIDING

BRUKERE:
VILJE TIL Å GI
KONSTR. KRITIKK

ST.PROD.:
BEVISST SØKE
KORREK.
TA KRITIKK PÅ
ALVOR

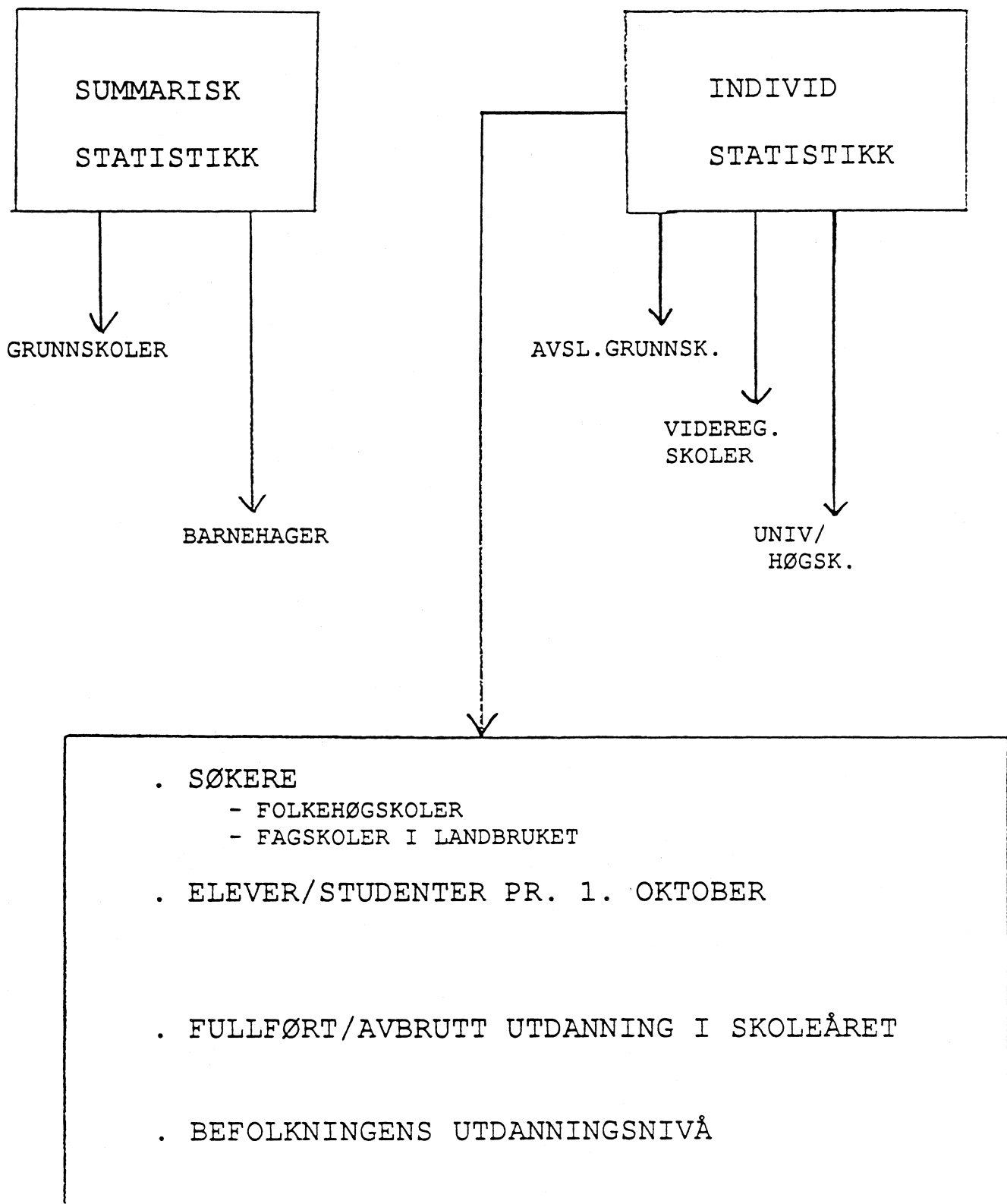

ÅRSVERK 1990:

- 9.5 SAKSBEHANDLERE
- 6 KTR. PERSONALE

15.5 VED KONTORET (Inkl. 1.5 årsv. ekst.finans.)
 + 0.5 VED SYSTEMKNTR.

16.0 I ALT

DATAINNHold

ZI KAN:

* GI ÅRLIGE BERETNINGER OM BESTANDEN I
UTDANNINGSSYSTEMET

* FØLGE ET ELEVKULL GJENNOM UTDANNINGSSYSTEMET

- OVERGANG FRA SKOLESLAG A TIL SKOLESLAG B...OSV
- AVGANG FRA UTD.SYSTEMET - RETUR TIL UTD.SYSTEMET
- UTDANNINGSKARRIERE - SOSIAL STATUS

* GI ÅRLIGE BEREGNINGER AV BEFOLKNINGENS
UTDANNINGSNIVÅ

- KJØNN
- ALDER
- BOSTED

VI KAN IKKE:

- * SI NOE OM OVERGANGEN FRA UTDANNINGSSYSTEMET TIL ARBEIDSLIVET

- * GI KVALITATIVE MÅL PÅ "UTDANNINGSPRODUKSJONEN"

- * SI NOE SÆRLIG OM UTDANNINGSSYSTEMETS ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER
 - HVOR MYE RESSURSER BRUKES I UTDANNINGSSEKTOREN
 - HVOR MYE PENGER BRUKER KOMMUNENE/FYLKESKOMMUNENE PÅ UTDANNING
 - PRIVATE KOSTNADER/GEVINSTER AV Å TA UTDANNING

- * GI DETALJERTE DATA OM FAGVALG INNENFOR VIDEREGÅENDE SKOLER

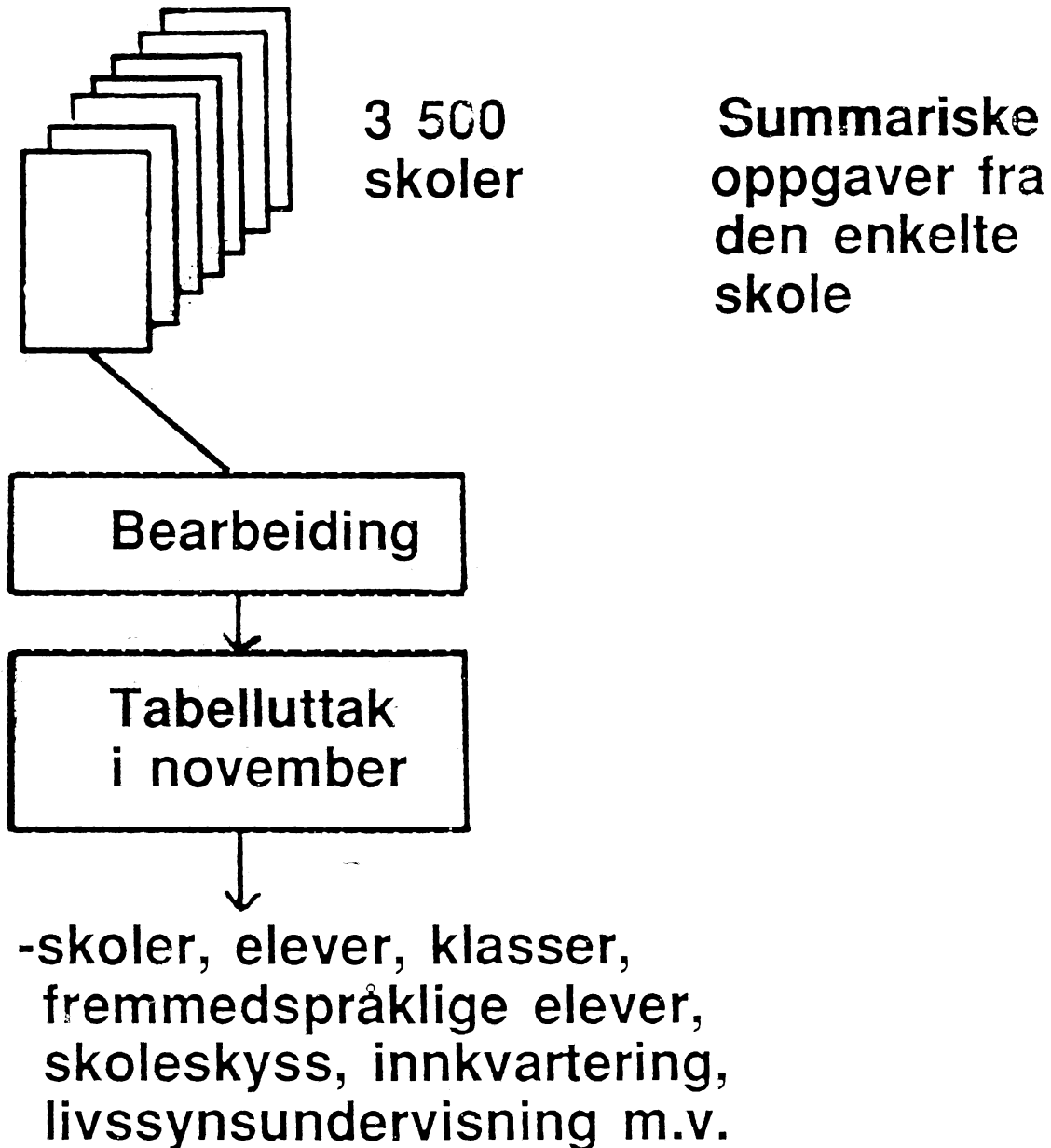

GRUNNSKOLER

**VIDEREGÅENDE
SKOLER**

GRUNNSKOLER

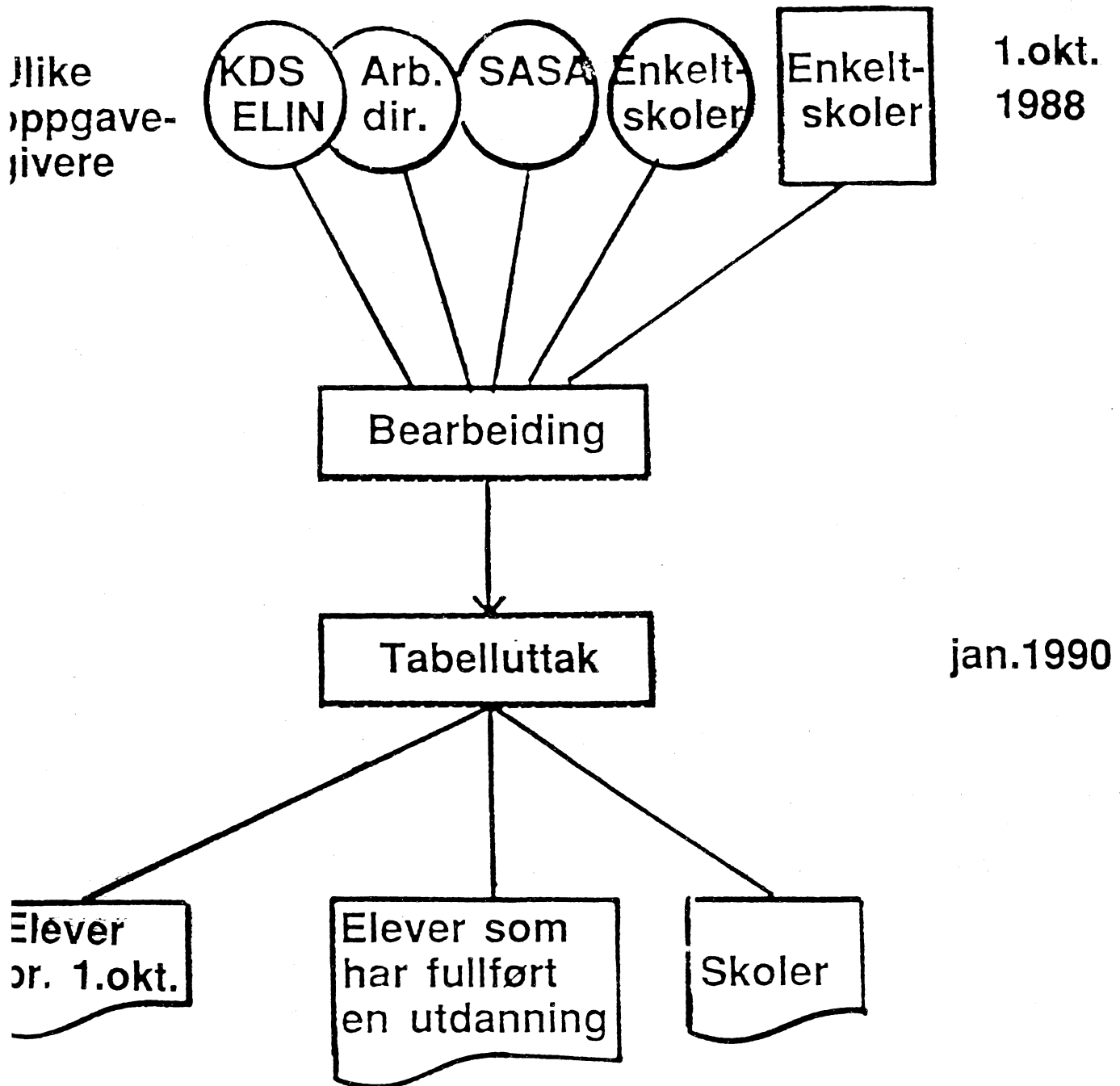
1.september

Publiseres i:

- Aktuell statistikk
- Statistisk ukehefte
- Regionalstatistikk
- NOS Grunnskoler 1. september

VIDEREGÅENDE SKOLER

Publiseres i:

- Aktuell statistikk
- Statistisk ukehefte
- NOS Videregående skoler 1. oktober

VIDEREGÅENDE SKOLER

KJENNEMERKER :

- Utdanningens art - 6-sifret kode
- Studieretning og kurstype

- Klassetrinn

- Heltid / deltid

- Dato for påbegynt og avsluttet utdanning

- Utfall
 - fullført
 - ikke fullført

- Kjønn
- Alder
- Bostedskommune

- Skoleidentifikasjon
- Skoleslag
- Skolens eierform
- Skolekommune

Planer / problemer

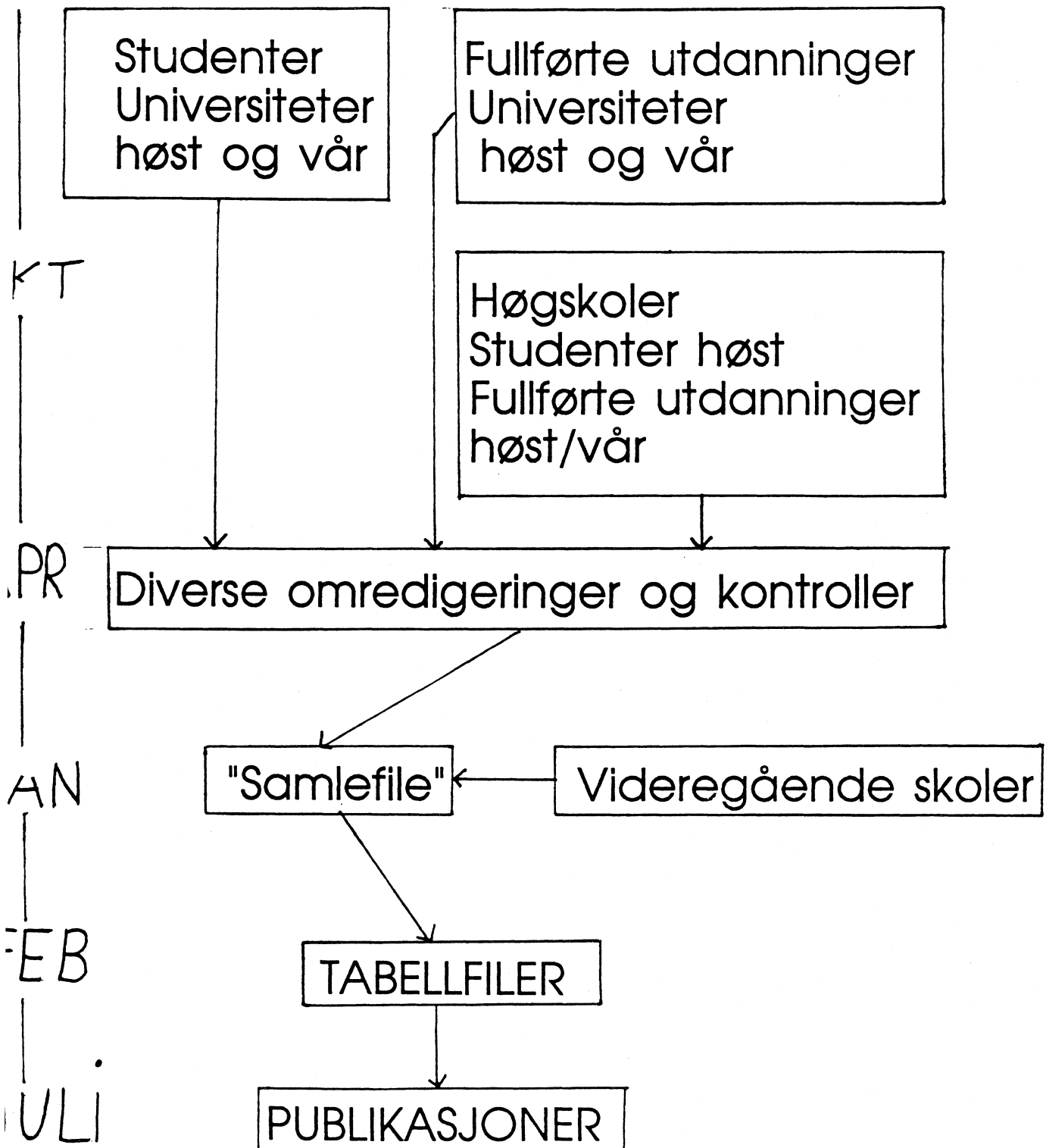
- "Utenlandske" elever i videregående skole. Planlegger å koble til fødeland og statsborgerskap.
- Lærlingestatistikk. Lærlinger integreres i statistikken. Hva med lærlingskolen?
- Allmennfaglig studieretning har innført Velerød-modellen. Vi får problemer med å registrere linjevalg.
- Bestått / ikke bestått. Lager ikke statistikk som skiller mellom bestått og ikke bestått.
- Publisering. Ønsker å bli mer profesjonelle på publisering. Hvordan?
- Datainnhenting. Problemer med sen levering.

UNIVERSITETER

HØGSKOLER

UNIVERSITETER OG HØGSKOLER

VIKTIGE KJENNEMERKER:

- UTDANNINGENS ART**
- FAG I SEMESTER**
- SKOLESLAG**
- BOSTEDSKOMMUNE**
- SKOLEKOMMUNE**
- UTFALL**
- ALDER**
- KJØNN**
- EIERFORHOLD**
- KLASSETRINN**

KVANTITATIVE OG KVALITATIVE DATA
ØKONOMISKE DATA
HISTORISK PUBLIKASJON
PRESENTASJONSFORMER

DATA:

- STUDENTER PR 1/10
 - FULLFØRTE UTDANNINGER
1/10 - 30/9
-

CA. 250 LÆRERSTEDER

- 16 UNIVERSITETER
 - 16 DISTRIKTSHØGSK.
 - 31 PEDAGOGISKE HØGSK.
 - 28 INGENIØRHØGSK.
 - 4 SOSIALHØGSK.
 - 72 HELSEFAGHØGSK.
 - 10 MILITÆRE HØGSK.
 - 66 ANDRE HØGSK.
-

LEVERINGSFORM:

- TAPER - DISKETTER
- LISTER

**BEFOLKNINGENS
HØYESTE
UTDANNING**

BEFOLKNINGENS HØYESTE UTDANNING

ENHET: Person

MASSE: Personer registrert bosatt i Norge pr. 1.10. år t, som pr. 31.12. år t er 16 år og over.

(I tillegg: 15-åringene som har fullført grunnskolen eller som er i gang med en utdanning utover grunnskolen.)

OPPDATERING: Hvert år siden 1985.

SAMMENLIGNBARHET: Overgang til 6-sifret utdanningskode i 1987. Ved å bruke en spesiell variabel, er det mulig å sammenligne med datafiler fra 1970 og 1980, men BARE for de 3 hovednivåene.

VIKTIGSTE KJENNEMERKER

PERSONDATA

- Fødselsnummer
- Bostedskommune pr. 1.10.
 - Alder
 - Kjønn
 - (Ekteskapelig status)
- (Dato for 1. opphold i landet)
- (Statsborgerskap)
- (Fødeland)

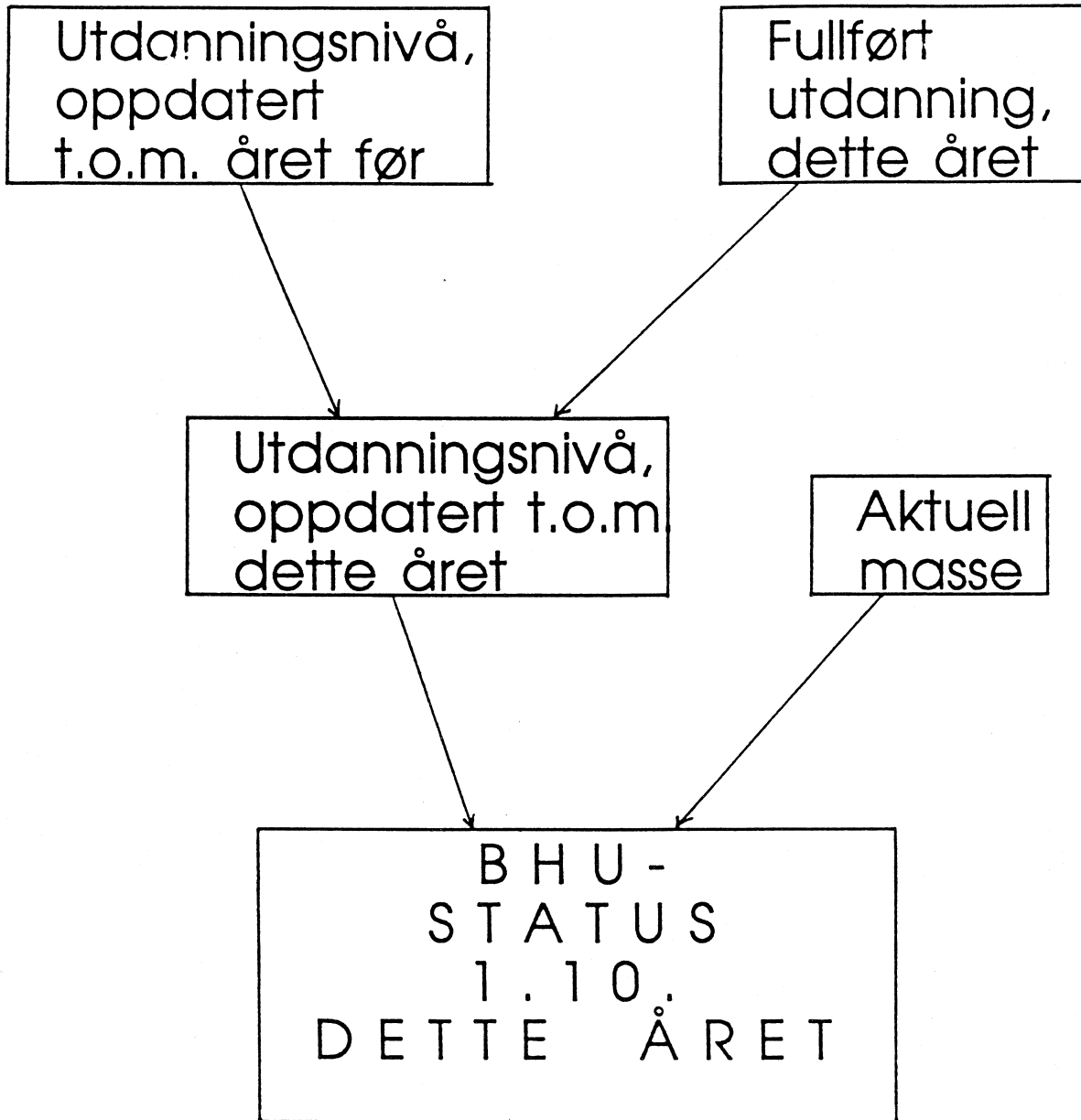
HØYESTE FULLFØRT UTDANNING

- Utdanningens art
- Klasse-trinn
- Fullføringstidspunkt

IGANGVÆRENDE UTDANNING

- Utdanningens art
- Klasse-trinn
- Heltid/deltid
- Skolekommune
- Påbegynnningstidspunkt

BEFOLKNINGENS HØYESTE UTDANNING

MANGLER

- α BHU gir ikke oversikt over alle som har tatt en gitt utdanning (med noen unntak).

- α BHU mangler utdanning fullført i utlandet etter 1. november 1980. Dette rammer spesielt innvandrere: over 45 prosent av personer født i utlandet mangler nå utdanningsopplysninger.